

Jaarprogramma

2025

Heemkundekring
De Heerlijkheid
Oirschot

www.deheerlijkheidoirschot.nl





HEEMKUNDEKRING

De Heerlijkheid
Oirschot

Jaarprogramma

2025

COLOFON

Redactie:

Maria van Deutekom

Marie-Louise van Bemmelen/Anneke Hoeijmans

januari 2025

Wijzigingen voorbehouden. Checkt u vooraf nog even onze website of facebookpagina i.v.m. eventuele wijzigingen.

De nieuwsbrief herinnert u tijdig aan de eerstvolgende lezing en informeert u over andere heemkunde onderwerpen en -activiteiten.

INHOUD

Voorwoord	3
14 januari 2025 Lezing: 'Genealogie van Oirschot en Best'	4
21 januari 2025 Lezing: 'Toponymie Oirschot'	6
20 februari 2025 Lezing: 'Daar zit muziek in'	8
8 maart tot en met 14 juni 2025 Cursus Oirschotlogie	10
20 maart 2025 Lezing: 'Oirschot in de 2 ^e wereldoorlog'	12
10 april 2025 Jaarvergadering	15
April/mei 2025 Kleine excursie naar Boxtel	16
Juni t/m augustus Deelname Zomeravondmarkten Oirschot	17
13 en 14 september 2025 Open monumentendagen	18
September/oktober 2025 Grote excursie naar Amersfoort	19
14 oktober 2025 Lezing: 'Brabant van Jan de Quay tot nu'	20
20 november 2025 Lezing: 'Bier, Brouwers en Herbergen'	22
16 december 2025 Lezing: 'Moord en doodslag in Oirschot'	24
Iedere maand Nieuwsbrief voor leden	26
3 keer per jaar Heemkundig tijdschrift Van den Herd	27
Erfgoedcentrum	28
Lid worden?	29

VOORWOORD

Wie zijn verleden niet kent, kent de toekomst niet. Terwijl wij dagelijks overspoeld worden door rampzalig nieuws over oorlog, criminaliteit, epidemieën en natuurrampen is het goed om ons te realiseren dat onze voorouders dat alles ook allemaal meemaakten. Zij kenden niet de zegen (of de vloek) van het digitale tijdperk waarbij het nieuws ons vrijwel direct bereikt, maar zaten er vaak zelf middenin. Wij leven in turbulente tijden, maar als je door de geschiedenisboeken bladert ontdek je dat alle tijden vaak zeer turbulent waren.

De lezingen die onze lezingencommissie voor dit jaar heeft geselecteerd geven een zeer divers beeld van onderwerpen die in algemene zin, of voor de geschiedenis van Oirschot relevant zijn. Van de toponymie van Oirschot tot bierbrouwerijen, van Noord-Brabant tot muziekdragers. En ook de overige activiteiten, zoals de excursies, bieden de mogelijkheid om de geschiedenis van plaatsen dichtbij en veraf te beleven.

Het is een hele klus om een jaarprogramma samen te stellen, laat staan om alle activiteiten gedurende het jaar uit te voeren. We doen het graag, zeker omdat we als Heemkundekring elke keer weer blij verrast zijn door de grote opkomst van onze leden. Alle eer komt toe aan de vele vrijwilligers van onze vereniging (en soms daarbuiten). Met dit jaarprogramma proberen wij allemaal weer een stukje wijzer te worden over onze geschiedenis. Misschien ook wel om er in de toekomst van te leren.



Anton Neggers
Voorzitter

LEZING: GENEALOGIE VAN OIRSCHOT EN BEST

Datum: 14 januari 2025
Locatie: Bibliotheek Best, Raadhuisplein 32, Best
Aanvang: 20.00 uur
Spreker(s): Henk van den Brink / Anton Neggers
Kosten: Gratis toegang

De Erfgoedvereniging “Dye van Best” en de Heemkundekring “De Heerlijkheid Oirschot” organiseren samen op dinsdag 14 januari 2025 een lezing over genealogie ofwel stamboomonderzoek. De lezing vindt plaats in de bibliotheek van Best waar zowel leden als niet-leden van beide verenigingen vanaf 19.30 uur van harte welkom zijn.

Twee bekende Brabantse genealogen, Anton Neggers en Henk van den Brink, proberen u tussen 20.00 uur en uiterlijk 22.00 uur meer duidelijkheid te verschaffen over de mogelijkheden bij genealogisch onderzoek in met name Oirschot en Best. Omdat de gemeente Best vóór 1821 onderdeel uitmaakte van Oirschot, is het verrichten van genealogisch en historisch onderzoek in beide gemeente onlosmakelijk met elkaar verbonden.

De lezing begint met een kort overzicht van de geschiedenis van de heerlijkheid Oirschot en Best vanaf de middeleeuwen tot en met de twintigste eeuw.

Daarna zal Henk van den Brink aandacht besteden aan het onderzoek naar onze voorouders gedurende de periode van 1811 tot nu. Zaken als waar en hoe kunnen we gegevens terugvinden via de burgerlijke stand en het bevolkingsregister. Welke rol speelt het internet tegenwoordig bij het stamboomonderzoek en in welke valkuilen moet men nu net niet intrappen? Waar zijn nog meer gegevens over uw voorouders te vinden, enz. enz.

Anton Neggers gaat in op de periode vóór 1811, toen Oirschot en Best samen één heerlijkheid vormden. Aan de orde komen de doop-, trouw- en begraafboeken, de schepenprotocollen en notariële registers, maar ook bijzondere bronnen als hoofdgeldlijsten en verpondingsregisters.

Aan het einde van de lezing peilen wij de mening van de aanwezigen over het vormen van een genealogische werkgroep Oirschot-Best.



LEZING: TOPONYMIE OIRSCHOT

Datum: 21 januari 2025
Locatie: Restaurant De Beurs, St. Odulphusstraat 7, Oirschot
Aanvang: 20.00 uur
Spreker(s): Paul Maas
Kosten: Voor leden: gratis/voor niet leden: € 5,-.

Op 21 januari 2025 organiseert de heemkundekring in Restaurant De Beurs in Oirschot een lezing over 'De toponymie van Oirschot' naar het gelijknamige boek van Paul Maas en Daniel Vangheluwe dat onlangs verscheen.

Judith Keijzers, burgemeester van Oirschot, vermeldt in het Voorwoord van het boek:

"Dit mooie boek vormt de afronding van een project waarvan het eerste deel, De Toponymie van Best, al in 2018 is verschenen. Hiermee is het gehele gebied van de aloude heerlijkheid Oirschot in kaart gebracht. De percelen van de oudste kadastrale kaarten van 1832 zijn zorgvuldig gedigitaliseerd en voorzien van namen op basis van de belastingregisters van 1792- de kahieren.' ...

'Veldnamenonderzoek gaat vooraf aan het archeologisch onderzoek dat nodig is bij het opstellen van bestemmingsplannen en een streekeigen straatnamenplan. Daarnaast levert de toponymie inzicht in de taal en taalontwikkeling met een namenreservoir als 'verborgen erfgoed'. "

De lezing start om 20.00 uur en wordt gegeven door medeauteur Paul Maas en betreft de toponymie van Oirschot, een wetenschappelijk verantwoorde studie naar de veldnamen en de geschiedenis van de herdgangen en van het Oirschotse landschap.



Paul Maas

Is geboren in Tiel 1941 en getogen in Best. Vanaf Sept '47 naar lagere school en HBS-B aan het St-Joriscollege in Eindhoven. Studeerde Biologie in Utrecht en was vanaf 1969 werkzaam aan de RU te Utrecht met een onderzoek- en leeropdracht in de Landschapsecologie vooral ook met betrekking tot de streekplanologie.

Was medeoprichter van De Mug in Best en bestuurslid BMF. Maakte met Noud Aartsen, als 'soixante-huitards', het fotoboek 'Het licht in de Kempen' en was medeauteur van 'Noud Aartsen Fotoboek'. Houdt zich nu bezig met cultuurhistorische activiteiten en publicaties als 'Zo waren de Oirschotse koorbanken', 'De strijd om het Brabantse landschap', en was medeauteur en redacteur van 't Goet te Arle', en medeoprichter en bestuurslid van Stichting de Kapellekes.

LEZING: DAAR ZIT MUZIEK IN!

Datum: 20 februari 2025
Locatie: Café 't Vrijthof, Molenstraat 6, Oirschot
Aanvang: 20.00 uur
Spreker(s): Pieter Grootes
Kosten: Voor leden: gratis/voor niet leden: € 5,-.

Naar muziek luisteren was ruim 100 jaar lang niet zo vanzelfsprekend als nu. Radio was er immers niet. Eén van de eerste apparaten om thuis muziek te kunnen beluisteren was de fonograaf met de wasrollen.

Pieter Grootes neemt u eerst mee in de historie van de geluidsdragers, van 1900 tot heden. Aan bod komen de fonograaf met de wasrol, de langspeelplaat (LP), de bandrecorder, het singletje, de cassetterecorder. Maar ook de opkomst van de radio, de eerste omroepen en de draadomroep. Dan maken we een technisch zijspiongetje van analoog naar digitaal. Digitaal: wat is dat eigenlijk en wat kan je ermee doen? Wat zijn de voordelen? We zien de opkomst van de Digitale Compact Cassette (DCC), de Compact Disc (CD), de walkman, de minidisk, de mp3-speler, de iPod en tenslotte de streaming diensten als Spotify.

Maar ook, wat gebeurde er in de periode van 1900 tot 1930, zeg maar de periode van de fonograaf met de wasrol? Wat gebeurde er om ons heen? Wat deden onze voorouders toen in hun vrije tijd? Aan de hand van een poesiealbum, camera met glasplaat-negatieven, een huishoudboekje, spelletjes van toen, op reis met de reisclub, postzegels, de Verkade-albums en de ervaringen van de genealogie wordt een inblik gegeven in het dagelijkse leven uit die periode.

Maar voor we naar de muziek met de wasrollen gaan luisteren, kunnen we natuurlijk niet om Thomas Alva Edison heen, de uitvinder van naast de fonograaf, ook de gloeilamp en de filmprojector.

Aan het slot van de presentatie worden verschillende genres muziek uit die tijd – klassiek, zang, een mars – afgespeeld op de Edison Amberola 30 uit 1915.

Pieter is van huis uit technisch ontwikkelaar: bij diverse divisies van Philips en nu nog als AOW'er parttime bij ASML. Als lid van Erfgoedvereniging 'Dye van Best' dook hij voor het Erfgoedblad in de archieven voor een aantal artikelen over de oprichting van een groot aantal sportverenigingen in Best, direct na de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast houdt hij zich al 15 jaar bezig met genealogie. Sinds kort transcribeert hij bij het Regionaal Archief Eindhoven diverse archiefstukken.



CURSUS OIRSCHOTLOGIE

Periode:	Start 8 maart 2025 - Slot 14 juni 2025
Groeps grootte:	Maximaal 25 personen
Kosten:	€ 110,-

Ook in 2025 wordt opnieuw een cursus Oirschotlogie georganiseerd. De cursus wordt georganiseerd door een projectgroep, samengesteld uit afgevaardigden van: IVN Oirschot, TIP Oirschot (VVV), Heemkundekring Den Beerschen Aard, Stichting Behoud Erfgoed Oirschot (SBEO) en Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot. Stichting "De vijf wachters" is eindverantwoordelijk voor de cursus.

Het doel van de cursus is om inwoners en andere geïnteresseerden wegwijs te maken in de cultuurhistorische geschiedenis en de ontwikkeling van Oirschot, Spoordonk en de Beerzen. Door het overdragen van kennis wordt een gevoel van verbondenheid met Oirschot en de verschillende dorpskernen verkregen. Het ontstaan van een netwerk van vrijwilligers kan hierbij een positief neveneffect zijn.



In acht zaterdagochtenden wordt door deskundige gastdocenten ingegaan op de volgende onderwerpen:

- Introductie en rondleiding
- Historie en bestuur
- Religieus erfgoed
- De Beerzen van weleer
- Industrie en nijverheid
- Dorpsontwikkeling en architectuur
- Natuur en landschap
- Oirschots dialect en volksverhalen

NB: De cursus voor 2025 zit vol.

Voor meer informatie zie: www.oirschotlogie.nl

Voor vragen: info@oirschotlogie.nl

LEZING: OIRSCHOT IN DE 2^E WERELDOORLOG

Hoe een Brabants dorp de wereldgeschiedenis beleefde.

Datum: 20 maart 2025
Locatie: Harmoniezaal, restaurant De Burgemeester, Markt 21, Oirschot
Aanvang: 20.00 uur
Spreker(s): Piet Machielsen
Kosten: Voor leden: gratis/voor niet leden: € 5,-.

De Tweede Wereldoorlog blijft een thema waar historici 80 jaar na dato nog steeds mee bezig zijn. De grote gebeurtenissen, zoals veldslagen en wereldpolitiek, krijgen veel aandacht. Die zorgden immers dat de oorlog uiteindelijk met een victorie voor de vrijheid beëindigd kon worden.

Het nadeel van deze grote verhalen is dat ze toch abstract zijn en minder bezig zijn met hoe mensen de oorlog beleefden. En dan zijn nu juist de verhalen die de wereldgeschiedenis vertalen naar het leven van gewone mensen in een ongewone tijd.

Gelukkig is de interesse naar die lokale verhalen sterk gegroeid. Niet in de laatste plaats door lokale heemkundigen die met ijver de verhalen documenteren en vastleggen. En daar komt ook een zekere spanning naar boven. Zeker in kleine dorpsgemeenschappen, zoals ook Oirschot (was). Want in een geschiedenis waar mensen hun lokale verhaal vertellen, komt natuurlijk van alles naar boven. Het goede en het minder goede. De vreugde en het verdriet. Van en over mensen die elkaar kennen. En dat is best spannend. Zie maar hoe nu de nationale discussie over het openbaar worden van het Centraal archief Bijzondere Rechtspleging loopt.

In de lezing op 20 maart 2025 die ik voor de Heemkundekring Oirschot mag houden, wil ik juist inzoomen op die menselijke verhalen. Voorzien van een historische context, maar vanuit het eigene van het Oirschot van die dagen. Hoe reageren mensen op de oorlog? Hoe geven ze wat ze beleven een plek? Hoe kijken mensen terug op toen?

De lezing zal worden begeleid door foto's, geluids- en filmopnames die de oorlogsjaren nog meer tastbaar maken. Ook wil ik graag in gesprek met de zaal: over belevenissen van toen die mensen zelf nog hebben meegemaakt of waarover ze hebben gehoord. Ik zou het ook mooi vinden als mensen mij voorafgaand aan de lezing al benaderen met foto's, verhalen of voorwerpen: p.machielsen@delta.nl of 06 517 85 729.



Piet Machielsen over hemzelf:

In 1962 werd ik geboren in Oirschot en ik woon daar, samen met mijn vrouw, ook nu nog. Al vanaf mijn kinderjaren las ik via de Oirschotse bibliotheek zo ongeveer alle geschiedenisboeken die ik te pakken kon krijgen. Het fenomeen oorlog, en in het bijzonder de Tweede Wereldoorlog, heeft me altijd gefascineerd.

Na mijn middelbare school ben ik geschiedenis gaan studeren aan de Universiteit Utrecht, waar ik in 1988 afstudeerde. Mijn professionele pad ging een andere kant op: ik werd ambtenaar in Oirschot, later in Cranendonck. In mijn Oirschotse tijd schreef ik met Frans Beks het boek Oirschot, Een dorp in de oorlog. Later schreef ik als gildebroeder met Theo van de Loo en Antoon van Esch mee aan een boek over gilde Sint Sebastiaan Oirschot (Verguld met de Guld). Ik ben ook zo'n 20 jaar archivaris van dat gilde geweest.

Vanaf 2010 kwam ik terug in Oirschot. Dit keer als wethouder met, hoe kan het ook anders, o.a. erfgoed in de portefeuille. Op deze plek heb ik tot 2022 Oirschot mogen dienen. Op dit moment ben ik wethouder in de gemeente Hilvarenbeek.

JAARVERGADERING

Datum: 10 april 2025
Locatie: Café 't Vrijthof, Molenstraat 6, Oirschot
Aanvang: 20.00 uur

In de statuten van Heemkundekring de Heerlijkheid Oirschot staat vastgesteld dat er jaarlijks een ledenvergadering wordt georganiseerd door het bestuur.

Alle leden worden voor de jaarvergadering uitgenodigd. Het bestuur legt tijdens deze vergadering verantwoordelijkheid af over de financiën over het voorgaande jaar, licht de ondernomen activiteiten, lezingen en projecten toe en geeft de actieplannen aan voor het komende jaar.



KLEINE EXCURSIE NAAR BOXTEL

Datum: April/mei 2025

Bestemming: directe regio

Heemkundekring 'De Heerlijkheid Oirschot' kent naast lezingen ook excursies, oftewel studiereizen. Jaarlijks wordt door de reiscommissie zowel een grote als een kleine excursie georganiseerd.

Het doel van de excursies is steeds een nadere kennismaking op heemkundig terrein. Bij de kleine excursie gaat het daarbij om heemkundige bezienswaardigheden uit de directe regio die per fiets kunnen worden bezocht.

De kleine excursie vindt dit jaar plaats in april/mei en qua bestemming denkt de reiscommissie deze keer aan Boxtel.

Zodra er meer bekend is, leest u dit in de Nieuwsbrief.



DEELNAME ZOMERAVONDMARKTEN OIRSCHOT

Ook deze zomer zijn er in juli en augustus weer van die gezellige Zomeravondmarkten op de markt in Oirschot. Allerlei organisaties en ondernemers presenteren hier tegen de achtergrond van de historische Basiliek hun activiteiten en producten.



Foto Visit Oirschot

Ook Heemkundekring de Heerlijkheid Oirschot geeft op de zomeravondmarkten acte de présence. Samen met andere erfgoedverenigingen zoals bijv. het Kapittel bemensen we een kraam waarin het Oirschots erfgoed wordt gepromoot o.a. door de verkoop van 2^e hands boeken uit onze rijke collectie.

Er zijn volop kraampjes en er is muziek dus er valt genoeg te beleven!

OPEN MONUMENTENDAGEN/ ERFGOEDWEEKEND

Datum: 13 en 14 september 2025
Locatie: Dekanijstraat 10, Oirschot
Thema: Architectonisch erfgoed
Activiteit: Openstelling Erfgoedcentrum 'De Ravenpoort'



In het weekend van 13 en 14 september 2024 zijn weer duizenden monumenten in heel Nederland gratis toegankelijk voor iedereen. Het is dé kans om een plek te bezoeken waar je normaal niet zo snel komt, of om mee te doen aan de activiteiten die georganiseerd worden. De open monu-

mentendag staat dit jaar in het teken van educatie met als thema: '*Architectonisch erfgoed*'.

De heemkundekring 'De Heerlijkheid Oirschot' doet natuurlijk mee aan deze mooie dagen, door het Erfgoedcentrum 'De Ravenpoort' open te stellen voor publiek.



In overleg met Stichting Comité Open Monumentendag Oirschot bera-
den we ons nog op de precieze invulling voor 2025.

GROTE EXCURSIE NAAR AMERSFOORT

Datum: September/oktober 2025

Bestemming: Amersfoort

Heemkundekring 'De Heerlijkheid Oirschot' kent naast lezingen ook excursies. Jaarlijks wordt door de reiscommissie zowel een grote als een kleine excursie georganiseerd.

Het doel van de excursies is steeds een nadere kennismaking op heemkundig terrein. In de grote excursie worden heemkundig interessante objecten bezocht die wat verder weg zijn gelegen, nu eens in Nederland en dan weer in het nabije buitenland.

In 2024 ging de grote excursie naar Diest en Hasselt en 2025 is een plaats in Nederland weer aan de beurt. De Reiscommissie heeft dit keer haar oog laten vallen op het interessante Amersfoort. Op het gebied van historie is ook daar veel te zien!

De precieze datum en het concrete reisplan houdt u nog even tegoed maar u kunt erop rekenen dat we in het najaar op reis gaan naar Amersfoort. Zodra meer bekend is, leest u dit in de Nieuwsbrief.



Amersfoort

LEZING: BRABANT VAN JAN DE QUAY TOT NU

Het verhaal van Brabant na de oorlog

Datum: 14 oktober 2025
Locatie: Restaurant De Beurs, St. Odulphusstraat 7, Oirschot
Aanvang: 20.00 uur
Spreker(s): Jan van Oudheusden
Kosten: Voor leden: gratis/voor niet leden: € 5,-.

Na de Tweede Wereldoorlog is Noord-Brabant onherkenbaar veranderd. Soms geleidelijk, maar vaak ook schoksgewijs.

Bij het aantreden van Jan de Quay als Commissaris van de Koningin in 1946 leek het erop dat de vooroorlogse verhoudingen en normen moeiteloos hersteld waren, maar in de jaren zestig kwam alsnog een vloedgolf op die het traditionele Brabant overspoelde. Op alle terreinen werd de vertrouwde wereld van de Brabanders geconfronteerd met de uitdagingen van de moderne tijd. Of het nu ging om economie en werkgelegenheid, om het aanzien van steden en dorpen, om de inrichting van het landschap, de positie van de kerk of de verhouding tussen de generaties.

In deze lezing zien we hoe de Brabanders die schokken verwerkten en een nieuw evenwicht vonden. En hoe zij al doende een ander Brabant maakten dan dat van hun ouders en grootouders. We herbelevan in deze lezing zo onze eigen geschiedenis, de jaren die die we zelf hebben meegemaakt.

Over de spreker

Jan van Oudheusden is een enthousiast en veelgevraagd spreker. Hij was vele jaren provinciaal historicus van Noord-Brabant en vanaf 2008 als onderzoekmedewerker verbonden aan de leerstoel Cultuur in Brabant van de Universiteit van Tilburg. Hij publiceerde diverse boeken en artikelen over de geschiedenis en het erfgoed van

's-Hertogenbosch en van Noord-Brabant. Bij zijn pensionering in 2014 werd hem door het provinciebestuur van Noord-Brabant de provinciale onderscheiding 'de Hertog Jan' toegekend.



LEZING : BIER, BROUWERS EN HERBERGEN

Datum: 20 november 2025
Locatie: Café 't Vrijthof, Molenstraat 6, Oirschot
Aanvang: 20.00 uur
Spreker(s): Joris van Esch
Kosten: Voor leden: gratis/voor niet leden: € 5,-.

De geschiedenis van bier vertoont aardige parallellen met de geschiedenis van de menselijke beschaving. Het veroorzaakte rampen en wonderen, er zijn oorlogen om gestreden, veldslagen mee gefinancierd en vrede mee beklonken. Bier was een levensmiddel, betaalmiddel, geneesmiddel, en genotsmiddel.

Deze lezing neemt u in vogelvlucht mee door de geschiedenis van het bier en de brouwers die het maken. Van het oerbier, via gruitbier en hopenbier, naar het bekende pilsener bier en de brede waaier aan smaken die we tegenwoordig kennen. Uiteraard komen daarbij de Oirschotse brouwers aan bod. Dat waren er in ieder geval méér dan de Kroon Brouwerij die we ons nog goed herinneren.

Verhalen over bier maken dorstig. Daarom maken we na de pauze een virtuele kroegentocht langs (verdwenen) Oirschotse tappers, herbergen, kroegen en cafés. We maken kennis met bijzondere uitbaters en mooie anekdotes. Waarschijnlijk een verhaal met een hoog 'witte nog ...?' gehalte.

Deze lezing is slechts de opmaat naar een groter verhaal. Het is een oproep om mooie café-herinneringen te delen, zodat we ze op kunnen tekenen voordat ze in de mist der tijd zullen verdwijnen. En – uiteraard – kunnen de liefhebbers en nieuwsgierigen na afloop kennis maken met een 'historisch' Gruit- of Kuytbier. Proost !

Over Joris van Esch

Joris is in 2024 toegetreden tot het bestuur van onze heemkunde vereniging. Behalve een bovenmatige interesse in de geschiedenis van ons dorp en onze streek, is hij gepassioneerd liefhebber van (speciaal) bier. Hij is gediplomeerd biersommelier, organiseert proeverijen en bierdiners, en is één van de gidsen bij Brouwerij Vandeoirsprong.



LEZING : MOORD EN DOODSLAG IN OIRSCHOT

Datum: 16 december 2025
Locatie: Restaurant De Beurs, St. Odulphusstraat 7, Oirschot
Aanvang: 20.00 uur
Spreker(s): Anton Neggers
Kosten: Voor leden: gratis/voor niet leden: € 5,-.

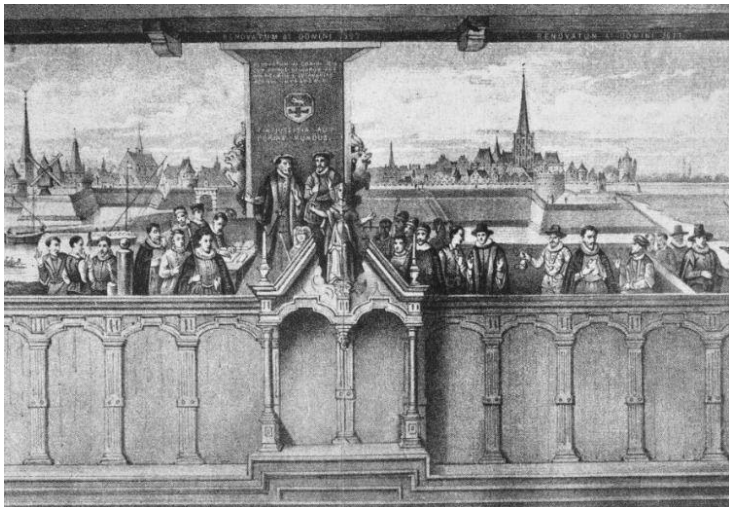
Oirschot was eertijds de hoofdplaats van Kempenland en vervulde een belangrijke centrumfunctie voor de omliggende dorpen. En net als tegenwoordig lagen de misdaadcijfers in een grote plaats als Oirschot hoger dan die op het platteland.

In deze lezing gaat onze voorzitter (die traditioneel de laatste lezing van het kalenderjaar verzorgt) in op misdrijven tegen het leven, vanaf de oudst bekende gegevens tot en met de twintigste eeuw. Dat zijn er heel wat, dus ze zullen niet allemaal aan bod komen.

Met de bekendste moorden (die op drossaard de Marcq in 1735 en op Giovanni Castione in 1838) zijn de meeste Oirschottenaren wel bekend. Maar er werden in de loop der eeuwen nog tientallen andere moorden gepleegd binnen de jurisdictie van de heerlijkheid Oirschot. Zoals die op de reiziger Augustijn Willem Pauwelssoen ook genoemd Ansem, door een groep Oirschotse mannen in het gasthuis van Sint Joris in 1478. En die op Gysbrecht Danelszoon van de Maerselaer, door Jan Willemszoon van de Maerselaer, zijn oom, in 1592. De moord op Dirck Dielis Roosen, in 1707 doodgestoken door Hendrick Rut van Colenburgh. En over Anna Maria Aelbert Ariaens, uit Son, in 1697 *groff swanger*, naar eigen zeggen van Gerit Jans van Ginhoven, die in 1797 na de bevalling haar eigen kind in de Aa verdrinkt.

Ook de proceskanten van het delict komen aan de orde: van zoenakkoorden tot de vervolging van de feiten bij de schepenbank, en de straffen die zijn opgelegd. En de af en toe gruwelijke details zullen niet worden geschuwd. Het zijn bijzondere verhalen, die ooit het gesprek van de dag waren, maar waaruit we ook veel leren over het dagelijks leven in Oirschot en Best.

Anton Neggers (Boxtel, 1959) is jurist en werkt op de Fontys Hogeschool voor de Kunsten. Hij is voorzitter van de afdeling Kempen- en Peelland van de Nederlandse Genealogische vereniging, en van onze Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot.



Schepenbank

NIEUWSBRIEF VOOR DE LEDEN

Aan het begin van iedere maand verschijnt er een digitale Nieuwsbrief voor alle leden van heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot.



HEEMKUNDEKRING

De Heerlijkheid
Oirschot

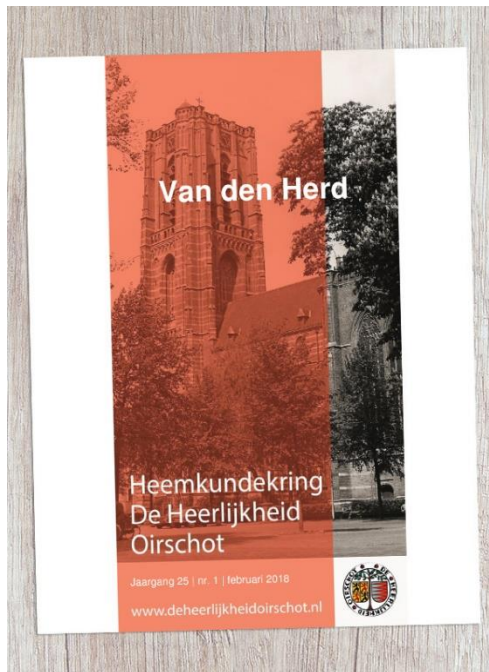
Standaard zij hierin opgenomen:

- Een Voorwoord van voorzitter Anton Neggers
- Informatie over de Lezingen van onze heemkundekring die 6 x per jaar plaatsvinden
- Informatie over de kleine en grote Excursie die ieder jaar, in resp. het voorjaar en het najaar, plaatsvinden
- Mededelingen over andere actuele activiteiten van de heemkundekring zoals bijv. deelname aan het Erfgoedweekend, de zomeravondmarkten e.d.
- De rubriek Uitgaven en Mededelingen met informatie over actuele heemkundige zaken uit media van andere heemkundige organisaties
- Openingstijden van ons Erfgoedcentrum de Ravenpoort en de Activiteitenkalender

Via deze Nieuwsbrief stellen wij de leden op de hoogte van relevante heemkundige activiteiten zowel van de eigen kring als van andere heemkundige organisaties uit de regio.

HEEMKUNDIG TIJDSCHRIFT VAN DEN HERD

Sinds 1994 verschijnt drie keer per jaar ons heemkundig tijdschrift 'Van den Herd'. Het tijdschrift heeft als doel kennis te vergaren over de eigen leefomgeving en is bestemd voor de leden van Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot. Aan de hand van verschillende onderwerpen gaat het blad dieper in op de geschiedenis van Oirschot en omgeving.



Op de website van de heemkundekring www.deheerlijkheidoirschot.nl vindt u een register met een overzicht van alle verschenen publicaties. Ook treft u daar alle uitgaves van het blad in PDF aan.

ERFGOEDCENTRUM 'DE RAVENPOORT'

Locatie: Dekanijstraat 10, 5688 AR, Oirschot
Openingstijden: maandagavond van 18.30-21.00 uur *
(In juli en augustus is de heemkamer alleen op afspraak geopend.)

Wij zijn gehuisvest in Erfgoedcentrum 'de Ravenpoort', Dekanijstraat 10, 5688 AR Oirschot. Onze studiezaal is ingericht met moderne voorzieningen en voor wie wil mijmeren is er nu nog de nostalgische 'goei kamer', die overigens binnen afzienbare tijd een transformatie zal ondergaan.

Ons erfgoedcentrum is voor iedereen toegankelijk. Ook als u geen heemlid bent. Naast de hierboven aangegeven openingstijden wordt het Erfgoedcentrum ook op verzoek geopend en kunt u gratis gebruik maken van ons archief en bibliotheek.



** Daarnaast is de heemkamer op afspraak geopend, hiervoor kunt u mailen naar het secretariaat.*

LID WORDEN?

Voor het lidmaatschap van Heemkundekring de Heerlijkheid Oirschot kunt u zich aanmelden via het aanmeldingsformulier op onze website, www.deheerlijkheidoirschot.nl

De contributie bedraagt 32,50 euro per jaar voor het eerste lid op een bepaald adres en 25 euro voor elk volgend lid op datzelfde adres.

Wat kunt u allemaal verwachten als u lid wordt van onze heemkundekring?

- u ontvangt drie keer per jaar ons blad Van den Herd;
- u ontvangt negen à tien nieuwsbrieven per jaar;
- u bent welkom bij onze interessante lezingen over heemkundige onderwerpen (toegang gratis);
- wij nodigen u uit voor onze jaarlijkse studiereizen (hier zijn kosten aan verbonden);
- u kunt gebruik maken van onze archieven, mocht u onderzoek doen;
- u kunt foto's uit het fotoarchief bekijken;
- u kunt zich aansluiten bij één van de projectgroepen.

*“Ook op zoek naar verborgen
verleden?”*



HEEMKUNDEKRING

De Heerlijkheid
Oirschot